

Obituari d'Anthony Bonner (Nova York, 1928 – Palma, 2025)

El passat dia 8 de desembre de 2025 va morir a Ciutat de Mallorca, a l'edat de noranta-set anys, Anthony Bonner (Nova York, 28 de febrer de 1928), un dels lul·listes més prestigiosos i influents del darrer segle. Des de l'any 2016 —any del VII centenari de la mort de Ramon Llull— era membre corresponent de la Secció de Filosofia i Ciències Socials de l'Institut d'Estudis Catalans. Un any abans havia estat distingit amb el Premi Internacional Catalònia de l'Institut d'Estudis Catalans (en endavant, IEC).

En la presentació de la seva candidatura davant el ple de l'IEC, el 18 de gener de 2016, el Dr. Antoni J. Colom afirmava amb tota justícia que Anthony Bonner «és sens dubte un dels millors lul·listes en l'àmbit internacional. Els seus treballs són de referència per als nuclis d'estudiosos lul·lians en universitats de França, Alemanya, Itàlia, Gran Bretanya i els Estats Units».¹

Amb la seva elecció, Bonner s'afegia a una nissaga il·lustre de lul·listes de la nostra Secció de Filosofia i Ciències Socials, com Erhard-Wolfram Platzeck, Friedrich Stegmüller, Eusebi Colomer, Robert Pring-Mill o Josep Perarnau.

Anthony Bonner va néixer a Nova York i es va formar inicialment en musicologia, a la Universitat de Harvard, i posteriorment a París, amb Nadia Boulanger. A la dècada de 1950 arribà a Mallorca, on s'establí definitivament, profundament atret pels seus paisatges, la seva natura, la seva història, la seva cultura, els seus habitants. Aquest arrelament no fou només vital, sinó també cívica i cultural. A Mallorca, Bonner despleguà una intensa activitat intel·lectual i cultural: fou compositor i impulsor de grups musicals, crític musical, traductor a

1. Antoni J. COLOM, *Anthony Bonner* (text llegit en el Ple del dia 18 de gener de 2016), dins *Institut d'Estudis Catalans. Memòria 2015-2016*, Barcelona, Institut d'Estudis Catalans, 2018, p. 94. Consultable en format digital: <https://ja.cat/jLfp> (27 de desembre de 2025).

l'anglès d'obres catalanes (i d'altres llengües), fundador del Grup Ornitològic Balear, autor del tractat *Plantes de les Balears*, publicat l'any 1976.²

Anthony Bonner ha excel·lit, tanmateix, com a lul·lista. Deixeble de Robert Pring-Mill, ha estat un renovador dels estudis lul·lians. La seva producció científica —realment impressionant— ha estat publicada sobretot en català i anglès a les millors revistes i editorials internacionals.³

De les seves aportacions fonamentals voldria esmentar, en primer lloc, els seus estudis dedicats a l'inventari i a la cronologia de les obres de Ramon Llull, que han contribuït decisivament a ordenar una producció vasta i complexa, essencial per a qualsevol recerca posterior.

En segon lloc, les seves edicions crítiques de textos lul·lians, moltes de les quals s'han convertit en edicions de referència: del *Llibre del gentil i dels tres savis*, la *Logic nova*, el *Llibre de meravelles*, el *Llibre de l'és de Déu*, el *Llibre de la coneixença de Déu* o el *Llibre de Déu*.

Una altra fita major són els dos volums de les *Obres selectes de Ramon Llull*, publicats primer en anglès i després en català.⁴ Aquests volums han estat una magnífica i molt rigorosa presentació de Ramon Llull als lectors de tot el món.

Finalment, voldria destacar la «guia d'ús» de l'*Art i la lògica de Ramon Llull*, publicat inicialment en anglès i més tard en català, i completat amb un suplement

2. Anthony BONNER, *Plantes de les Balears*, Palma de Mallorca, Moll, 1976; traduït a l'anglès, *Plants of the Balearic Islands*, Palma de Mallorca, Moll, 1992.

3. La revista *Randa* va dedicar els números 67 (2011), 68 (2012/I), 69 (2012/II) i 70 (2013) a retre homenatge a Anthony Bonner. Remetem el lector interessat en la biobibliografia d'Anthony Bonner a l'excel·lent article signat per Maria Isabel RIPOLL PERELLÓ, Joan SANTANACH I SUÑOL, Lola BADIA PÀMIES, Albert SOLER LLOPART i Francesc TOUS PRIETO, *El Ramon Llull d'Anthony Bonner. Cinc apunts i una bibliografia*, dins «Randa», 68 (2012/II), pp. 5-26.

Alguns dels articles (vint-i-set) de Bonner han estat recollits en el volum següent: Anthony BONNER, *Estudis lul·lians (1978-2019)*. Edició de Lola Badia i Eugènia Gisbert (Col·lecció Blaquerna, 14), Barcelona, Universitat de Barcelona; Palma, Universitat de les Illes Balears, 2022, 596 pp.

4. *Selected Works of Ramon Llull (1232-1316)*. Edited and Translated by Anthony BONNER, Princeton (NJ), Princeton University Press, 1985; Anthony BONNER, *Obres selectes de Ramon Llull*, 2 vol., Palma de Mallorca, Moll, 1989.

recent.⁵ En un camp tan complex i, sovint, tan resistent a la lectura moderna com és l'Art lul·liana, aquest manual constitueix una eina insubstituïble. Gràcies a ell, molts lectors —especialistes i no especialistes— han pogut accedir amb garanties al nucli del pensament de Llull.

Al llarg dels anys, Anthony Bonner va reunir una documentació immensa sobre Ramon Llull, que va llegar a la Universitat de Barcelona, al Centre de Documentació Ramon Llull. Aquest llegat ha estat el fonament d'una base de dades, avui imprescindible per a la recerca lul·liana.⁶

Bonner era *magister* de la *Maioricensis Schola Lullistica* (1977), fou també vicerector i rector (en funcions) d'aquesta institució; director de la revista *Studia Lulliana* i de la Nova Edició de les Obres de Ramon Llull (1988).

No és estrany que una carrera tan fecunda i plena hagi merescut tota mena de distincions i premis: Premi Crítica Serra d'Or de Catalanística (1986); Premi Miquel dels Sants Oliver de l'Obra Cultural Balear (1989); Premi Nacional de Literatura Catalana (1990); Doctorat Honoris Causa per la Universitat Albert-Ludwigs-Universität de Freiburg im Breisgau (1994); Creu de Sant Jordi de la Generalitat de Catalunya (1997); Medalla d'Or i Gratitude del Consell de Mallorca (2001); Premi Ramon Llull del Govern de les Illes Balears (2002); Doctorat Honoris Causa per la Universitat de les Illes Balears (2016); Medalla d'Honor de la Xarxa Vives d'Universitats (2017), a més del ja recordat Premi Catalònia de l'IEC.

5. Anthony BONNER, *The Art and Logic of Ramon Llull. A User's Guide*, Leiden, Boston, Brill, 2007; traduït després al català per Helena Lamuela: Anthony BONNER, *L'art i la lògica de Ramon Llull. Manual d'ús* (Col·lecció Blaquerna, 9), Palma, Universitat de les Illes Balears; Barcelona, Universitat de Barcelona, 2012; i Anthony BONNER, *L'art i la lògica de Ramon Llull. Manual d'ús. Suplement* (Col·lecció Blaquerna, 9), Palma, Universitat de les Illes Balears; Barcelona, Universitat de Barcelona, 2020; i, en anglès, Anthony BONNER, *Supplement to The Art and Logic of Ramon Llull*, Barcelona, Centre de Documentació Ramon Llull, 2022.

6. *Llull DB. Base de Dades Ramon Llull*, Centre de Documentació Ramon Llull, Universitat de Barcelona: <https://www.ub.edu/llulldb/> (27 de desembre de 2025).

Voldria cloure aquest obituari tot recordant unes paraules que el nostre col·lega doctor Josep Perarnau utilitzava per expressar el valor de la guia d'ús de l'art lul·liana, però que podem fer extensiva a tota l'obra d'Anthony Bonner. Escrivia Perarnau que aquell és un llibre «que en endavant caldrà tenir sempre a l'abast de la mà» i afegia que cal «remerciat molt sincerament el professor Bonner per les llargues temporades d'anàlisi i comparació dels successius textos lul·lians que hi són enterrades [en aquell llibre]». ⁷

Aquest agraïment sintetitza el deute que tenim amb Anthony Bonner.

Que descansi en pau!

Jaume Mensa Valls
Institut d'Estudis Catalans
Ple de la Secció de Filosofia i Ciències Socials

Barcelona, 17 de desembre de 2025

7. Josep PERARNAU, dins «Arxiu de Textos Catalans Antics», 27 (2008), p. 579.